

Årsrapport 2014

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Innhold

I - Fylkesmannens beretning	Side 3
II - Introduksjon til embedets hovedtall	Side 5
III - Årets aktiviteter og resultater	Side 8
IV - Styring og kontroll i embedet	Side 17
V - Vurdering av framtidsutsikter	Side 19

I - Fylkesmannens beretning

Kommunereforma har prega arbeidet hjå Fylkesmannen i Sogn og Fjordane i 2014. Vi har brukt mykje tid og ressursar på å formidle nasjonale mål og forventningar til kommunane, og opplever at nabopraten er godt i gang. Kommunereforma fører til mykje debatt mellom politikarane i fylket vårt, og vi er spente på korleis utgreiingane vil engasjere vanlege folk.

Både embetet og fylket elles har i 2014 vore mykje prega av diskusjonane om strukturreformer på ulike område. Sogn og Fjordane er eit fylke som presterer godt på dei fleste levekårsindikatorane som kriminalitet, skuleresultat, fråfall i vidaregåande skule, gjennomstrøyming i høgare utdanning og levealder. Vi meiner viktigaste grunnen er at vi har eit særst godt samarbeid mellom dei sentrale aktørane, altså Fylkesmannen, fylkeskommunen, Nav, Høgskulen i Sogn og Fjordane, politiet, NHO, LO, KS og kommunane. For å bruke moderne språk, har vi «robuste samarbeidsstrukturar», der ulike etatar er vande med å arbeide tett i lag for å nå felles mål.

Vi har lagt merke til at diskusjonen kring dei ulike reformene i stor grad går på å bli større og meir robuste, utan at innhald og kvalitetar i dagens struktur er med i reknestykket. Til dømes ligg, som nemnt, studentane ved høgskulen i fylket i toppen i gjennomstrøyming. Frå ein samla studentmasse der 40 prosent kjem frå fylket, vel heile 77,5 prosent av dei ferdige studentane på velferdsutdanningane å bli verande i fylket etter avslutta utdanning. Desse ferdige studentane er heilt avgjerande for at kommunane skal kunne levere gode tenester til innbyggjarane.

Overordna har Fylkesmannen i 2014 hatt ei god måloppnåing. Vi har stort sett klart å oppfylle embetsoppdraga våre. På somme område har vi måtta prioritere ned, medan vi på somme område legg inn større tyngd enn det ei nøktern lesing av embetsoppdraget skulle føre til. Særskilt prioriterte område i strategiplanen for 2014 til 2017 er:

- kriseberedskap både i eigen organisasjon og i fylket
- rettleiing, tilsyn og klagehandsaming for å sikre rettane til innbyggjarane og god kvalitet på kommunale tenester
- oppdaterte og gode planar i kommunane
- samhandling med nasjonale styresmakter, nabofylka og organisasjonar i fylket til beste for Sogn og Fjordane
- dialog og god kommunikasjon
- kompetanse og trivsel hjå dei tilsette

Diverre har krisehandtering vore stadig viktigare for oss dei siste åra, men vi får gode tilbakemeldingar på arbeidet vårt. I 2014 var dei mest alvorlege akutthendingane brannen i Lærdal og flaumen i Indre Sogn. I brannen vart nesten 700 personar evakuerte, medan 42 bygningar gjekk tapt og 71 personar mista bustadhusa sine. Brannen skadde også tele- og internettsambandet. I flaumen måtte innbyggjarar evakuerast både i Årdal, Lærdal og Aurland. Han råka verst i Flåm i Aurland, der seks hus og tre bruer gjekk tapt, og rundt 200 personar måtte evakuerast. Under begge krisene sette Fylkesmannen krisestab og kalla inn til møte i fylkesberedskapsrådet for å samordne dei ansvarlege etatane. I tillegg tok vi del i den kommunale kriseleiinga under brannen i Lærdal, ettersom delar av kriseleiinga sjølve var råka av brannen. Krisene medfører mykje arbeid i ettertid, med å evaluere, å formidle læringspunkt og å hjelpe kommunane med å få økonomisk kompensasjon.

For rettleiing, tilsyn og klagehandsaming og på planområdet har vi hatt desse særskilte satsingane siste åra:

- *sjumilssteget*, om å ta i bruk barnekonvensjonen til beste for barn og unge
- *læringstilsyn* der nabokommunar utfører eigentilsyn under rettleiing og parallelt med at vi har tilsyn med ein kommune
- *rettstryggleiksløftet*, om å etterleve grunnleggjande sakshandsamingsreglar
- *planløftet*, med vekt på gode kommuneplanar

Satsingane gjer at medvitnet til kommunane blir sterkare på områda. Dei tek med stor interesse i bruk ulike praktiske verktøy vi har utarbeidd, som framlegg til sakshandsamingsrutinar og kunnskapsbankar. På planområdet merkar vi klar framgang i arbeidet med at kommunane reviderer kommuneplanane.

I 2014 har vi hatt ein markant auke i gode søkjarar til ledige stillingar. Vi har hovudkontor i ein liten kommune med 2 200 innbyggjarar, men vi rekrutterer frå eit felles bu- og arbeidsområde i Indre og Midtre Sogn med sju kommunar med til saman 25 000 innbyggjarar. Særleg er det mange av dei nyttilsette hjå oss som bur i Sogndal, 20 minuttar reisetid frå Leikanger. I tillegg tilbyr vi kontorplass i Førde for somme stillingar, der det felles bu- og arbeidsområdet utgjer 35 000 innbyggjarar.

Vi set stor pris på at det i prosjektet om styring av fylkesmennene er lagt opp til mindre detaljert styring og meir tillit. Likevel ser vi stadig døme på at somme av oppdragsgjevarane våre ber om rapporteringar eller kallar inn til konferansar og møte utan tanke for korleis dette passar i vårt fylke og for våre kommunar. Eitt døme er Bufetat, som rett før jul påla oss å arrangere ein konferanse i januar om å styrke skulesituasjonen for barn og unge i barnevernet. Vi er samde i at føremålet er godt, men gjennom eit godt samordningsarbeid i sjumilssteget over fleire år, hadde vi alt planlagt fleire møteplassar for den same målgruppa i 2015 der dette temaet kunne vore teke opp. Slike pålegg som kjem på kort varsel utan rådføring med fylkesmennene, skaper mykje ekstra ressursbruk både for oss og kommunane.

Med stadig trongare økonomiske rammer og auke i saksmengd, må vi prioritere hardare. Vi opplever at det er varierende grad av forståing for dette hjå oppdragsgjevarane våre. Til dømes kjem Helsetilsynet med prioriteringsråd i oppdragsbrev, men det er vanskeleg å sjå kva som kan prioriterast ned, jf. prioriteringsavsnittet:

«Høyeste prioritet har hendelsesbaserte tilsynssaker og rettighetsklager hvor det er viktig å gripe inn raskt, klagesaker etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A hvor det er av spesiell betydning for brukeren at saken behandles raskt og gjennomgang/overprøving av tvangstiltak etter pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven kapittel... Prioriteringsrekkefølgen innebærer ikke at alle klage- og tilsynssaker skal sluttbehandles før embetet igangsetter planlagt tilsyn. Embetet forventes å komme så nær saksbehandlings- og volumkrav som mulig for alle oppgavene. Dersom kravene ikke kan oppfylles, er det viktigst å oppfylle kravet til leveringstid for de prioriterte sakene, og dernest volumkrav for planlagt landsomfattende tilsyn.»

Samstundes får vi signal om at vanleg planlagt tilsyn må prioriterast opp. Like eins skal pasienttransportsaker, som har hatt lågare prioritet enn topp, no handsamast med prioritet som andre rettighetssaker.

I 2014 gjekk vi samla med eit overskot på 242 426 kr. Rekneskapstala viser at vi isolert sett gjekk om lag 720 000 kr i underskot i 2014. Vi hadde likevel god kontroll på økonomien, i og med at heile underskotet vart dekt inn av overskotet året før. For 2015 er løyvinga vår redusert med 461 000 kr. Dette kjem i tillegg til reduksjonar i løyvingane for 2013 og 2014. Vi må innrette drifta etter dette, og legg opp til å redusere med to stillingar i 2015. Vi ser føre oss at dette vil føre til vanskelege diskusjonar om prioriteringar mellom fagområde og avdelingar, og i neste omgang til misnøye frå oppdragsgjevarane våre på områda vi prioriterer ned.

Anne Karin Hamre (sign.)

II - Introduksjon til embetets hovedtall

Ei kort omtale av samfunnsoppdraget og overordna mål for verksemda

Fylkesmannen er statens representant i fylket og skal arbeide for at vedtak, mål og retningslinjer frå Stortinget og Regjeringa vert følgde opp. Fylkesmannen er administrativt underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Dei viktigaste oppgåvene til Fylkesmannen er:

1. Å vere **sektorstyresmakt** på ei rekkje område, på oppdrag frå elleve departement og ni direktorat og tilsyn
2. Å vere **regional samordningsstyresmakt** for statleg verksemd i fylket, særleg for verksemd retta mot kommunane
3. Å vere **rettstryggleikshandhevar** som rettleiar, klageinstans og tilsynsstyresmakt for kommunane
4. Å verke til **gagn og beste for fylket** og å ta dei initiativ som er påkravde
5. Å **orientere sentrale styresmakter** om viktige spørsmål i fylket, og å **formidle relevant informasjon** til kommunale, fylkeskommunale og statlege organ

Omtale av embetet

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane held til på Leikanger, med unntak av landbruksavdelinga i Førde. Anne Karin Hamre er fylkesmann, og Gunnar O. Hæreid er assisterande fylkesmann. Ved siste årsskiftet var vi 134 tilsette og hadde 116,3 årsverk. Vi har seks avdelingar:

- Miljøvern
- Landbruk
- Administrasjon (med IKT-seksjon)
- Utdanning
- Helse- og sosial
- Juridisk (med verjemål)

I tillegg er fagområda beredskap, kommuneøkonomi, kommunereform og kommunikasjon samla i staben til fylkesmannen.

Samanlikna med andre embete er det to særtrekk hjå oss. Det eine er at vi har to kontorstader. Dette har sine ulemper med reisetid mellom kontora og at landbruksavdelinga lever åtskilt frå resten av embetet. På andre sida ser vi også fordelar. Største fordelen er at vi har ein lyttepost i ein annan del av fylket, som gjer oss betre i stand til å ha ein god dialog med kommunane som ligg lengre frå hovudkontoret. Dernest rekrutterer vi frå ein større arbeidsmarknad når vi for somme stillingar kan tilby kontorplass i to delar av fylket. Ulempa med avstand er kraftig redusert av utstrekkt bruk av videomøte. Når vi også tek omsyn til risikoen for å øydeleggje eit sær kompetent fagmiljø i landbruksavdelinga, er det lite aktuelt for oss å samle embetet på ein stad.

Det andre særtrekket er at vi har nasjonale oppgåver innanfor IKT. IKT-seksjonen arbeider med utvikling og drift av intranett, eksterne nettsider og FM-nett for fylkesmennene og KMD, og med utvikling og drift av fullintegreerte sakshandsamingsløysingar som til dømes fritt rettsråd og partistøtte. Vi kjem meir inn på dei nasjonale oppgåvene innanfor IKT i del III.

Kort omtale av samarbeid med andre embete og andre verksemder der samarbeidet har verka inn på resultatoppnåinga i eiga eller andre verksemder

Våren 2014 tok vi initiativ til eit tettare samarbeid med embeta i Hordaland og Rogaland, der vi mellom anna ser på om vi kan løyse oppgåver for kvarandre, om vi kan ta ansvar for å vere ressursembete for kvarandre, og om det er oppgåver som betre kan løysast på eit lågare nivå enn i dag, til dømes ved overføring av oppgåver til kommunane. Vi vart samde med Hordaland om å gå vidare inn og konkretisere spørsmåla om å løyse oppgåver for kvarandre, medan alle dei tre embeta samarbeider vidare om dei andre problemstillingane.

Vi har meir eller mindre formaliserte faglege nettverk med andre fylkesmenn mellom anna på desse fagområda:

- Kystsonenettverk i plan og bygg, med Rogaland og Hordaland
- Verjemål, med Rogaland, Hordaland, Vest-Agder og Aust-Agder

- Nettverk for velferdsfag, med Rogaland og Hordaland
- Landbruksnettverk som følger opp forskning frå Bioforsk Furuneset fagsenter, med Hordaland og Møre og Romsdal
- Sørvest-nettverket på barnehage og utdanning, saman med Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder og i nokre tilfelle Møre og Romsdal
- Barnevernnettverk, med Rogaland og Hordaland
- Nav- og sosialnettverk, med Rogaland og Hordaland
- Nettverk om helse og omsorgstenestlova kap. 9, med Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag.
- Nettverk om pasient- og brukarrettslova kap. 4 A, med Rogaland og Hordaland
- Helsetilsynet i vest-nettverk, med Rogaland og Hordaland

I tillegg har vi mykje uformell kontakt med kollegaer både på leiar- og sakshandsamarnivå på ulike fagfelt, særskilt med vestlandsfylka.

Vi har stort utbytte av samarbeid med andre fylkesmenn, både for å få felles tilnærmingar til prinsipielle problemstillingar og å samordne praksis i embeta.

Innanfor fylket har Fylkesmannen eit utstrekt samarbeid med andre verksemdar. Vi er ikkje i tvil om at ein av grunnane til at fylket gjer det godt på mange landsfemnande statistikkar, er dei gode og tette relasjonane på mange område mellom Fylkesmannen, fylkeskommunen, KS, Høgskulen i Sogn og Fjordane, Nav, Vestlandsforskning og kommunane, og stundom med næringslivet og fagrørsla. Vi trur at dei robuste samhandlingsstrukturane i fylket langt på veg erstattar og stundom fungerer betre enn store og robuste einingar med definerte ansvarsområde. Store einskildverksemdar har ofte vanskar med å sjå heilskap og kompleksitet, og dei er mindre innretta på å samhandle med andre.

Vi har som hovudregel seks drøftingsmøte i året med leiinga i fylkeskommunen, to med KS og eitt kvar med politimeisteren og Nav. Vi har òg eitt årleg møte med UDI, IMDi, Nav og KS, der vi drøftar problemstillingar på asyl- og flyktningområdet. I kommunereforma har vi etablert eit endå tettare samarbeid med KS. Til dømes har vi felles statusmøte på video annakvar veke, ved sida av at KS, saman med regionrådsleiarane, er med i den fylkesdekkjande referansegruppa for reforma. Dessutan er KS, avhengig av kapasitet, ofte med når vi drøftar reforma med einskilte kommunar.

Vi planlegg alltid kommunekonferansen om våren og rådmannssamlinga om hausten i samråd med KS. Samlingane er viktige møtepunkt for å informere om statleg politikk, få innspel til sentrale styresmakter og å skape eit godt samarbeidsklima.

Nokre av dei formelle fagnettverka vi har teke initiativ til eller deltek i, og meiner fungerer godt til beste for fylket, er:

- Forum for folkehelse, helse og omsorg, saman med regionråda, Helse Førde, høgskulen, fylkeskommunen, Nav, brukarrepresentant og samhandlingskoordinator
- Arbeidsgruppe om rus og helse, saman med Helse Førde, Nav, fylkeskommunen, RVTS, Bergensklinikkene og Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helse og rus
- IT-forum Sogn og Fjordane, saman med mellom andre fylkeskommunen, høgskulen, NHO, KS, Vestlandsforskning, Sparebanken Sogn og Fjordane, Hydro Aluminium, Sogndal Fotball og Lerum
- Forum for skule og barnehageutvikling, saman med KS, høgskulen, Utdanningsforbundet og Skolelederforbundet
- Nettverk for kommunar med asylmottak, saman med UDI, Nav og KS (under oppstart)
- Regionalt plannettverk, saman med fylkeskommunen og KS (under oppstart)
- Kontaktutval for rovviltsaker, saman med beitenæringa

- Styringsgruppe for oppfølging av regional klimaplan, saman med fylkeskommunen og KS
- Fylkesgeodatautvalet for Sogn og Fjordane, saman med Kartverket og fylkeskommunen
- Økonominettverk for økonomiansvarlege i kommunane, saman med KS og kommunane
- Stat-næring-samarbeidet, saman med høgskulen, Nav, Skatt Vest, Innovasjon Noreg, NHO og LO
- Nynorsk forum, saman med mellom andre fylkeskommunen, avisa Firda, KS, LNK, Nynorsk mediesenter, Utdanningsforbundet, Lerum, Alexandra hotell, Sparebanken Sogn og Fjordane, NHO, LO og høgskulen
- (Det tidlegare) landbruksselskapet, saman med bondeorganisasjonane, Tine, Nortura, landbruksrådgjevinga, dei lokale forskingsinstitusjonane i landbruket og KS
- Næringsutvikling i landbruket, saman med skogeigarlaget, fylkeskommunen, Innovasjon Noreg og kommunane

Eit døme på at samarbeidsstrukturane fører til konkrete resultat, er IT-forum Sogn og Fjordane. IT-forum har sidan oppstarten i 1995 stått bak [mange satsingar](#). Den siste store satsinga som er fullført, er [elektronisk utveksling av pasientopplysningar mellom sjukehus, legekontor og helse- og omsorgssektoren i kommunane](#). Både Riksrevisjonen og kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget har i 2014 vore opptekne av at landet ligg langt bak nasjonale målsetnader på området. I Sogn og Fjordane vart prosjektet ferdig i juni 2014.

Eit anna døme er at skuleelevane i Sogn og Fjordane år etter år ligg i landstoppen, både målt ut frå nasjonale prøver, standpunkt- og eksamenskarakterar og grunnskulepoeng. Vanlegvis vert gode resultat hjå elevar forklart med høgt utdanningsnivå hjå foreldra. For Sogn og Fjordane slår ikkje dette til. Ei medverkande årsak til resultatane er truleg det tette samarbeidet i Forum for skule og barnehageutvikling. Høgskulen i Sogn og Fjordane har fått tildelt midlar frå Forskningsrådet til eit omfattande forskingsprosjekt for å forske nærare på årsakene. Forskningsprosjektet går over tre-fire år, og inneber mellom anna ei samanlikning med Nord-Trøndelag, Oppland og Aust-Agder.

III - Årets aktiviteter og resultater

Sentrale politiske føringar

Sentrale politiske føringar går fram av tildelingsbrevet frå KMD for 2014 punkt 2:

«De sentrale politiske føringene for Fylkesmannens arbeid i 2014 er knyttet til generelle iverksettings-, samordnings- og veiledningsoppgaver rettet mot kommunene. Dette gjelder modernisering av offentlig sektor, velferd, helse, sosiale tjenester, personlig tjenesteyting, oppvekst, familiepolitikk, barnehage, opplæring, plan- og byggesaker, landbruk og næringsutvikling, naturressursforvaltning, miljøvern, samfunnssikkerhet og beredskap.

Alle embetenes oppdragsgivere, både departementer, direktorater og tilsyn, vil understreke betydningen av at sektorovergrepene løses gjennom samarbeid mellom berørte fagavdelinger i embetene. Videre er oppdragsgiverne opptatt av at læring og erfaringsutveksling vektlegges i oppgaveløsningen, både mellom fagavdelingene internt i embetet og mellom embetene.»

I tillegg fekk fylkesmennene i juli, som varsla i tildelingsbrevet, i oppgåve å vere prosessrettleiarar i kommunereforma.

Samla vurdering av måloppnåing

Vi har god måloppnåing på sektorområda våre. Vi meiner vi har god dialog med kommunane og at vi formidlar statleg politikk. Jamt over oppfyller vi måltala for tilsyn, opplæringstiltak og klagehandsaming.

Samla har vi god kvalitet på vedtaka vi gjer i klagesaker. På somme område har vi framleis for lang handsamingstid. I 2014 har vi ikkje fått kritikk frå Sivilombudsmannen eller fått underkjent vedtak i domstolane. Klart og godt språk er høgt prioritert, med vekt på rettskriving, korte setningar, tydelege konklusjonar og forbod mot flosklar og klisjear. Vi håpar årsrapporten avspeglar dette. Likevel er det alltid noko vi burde ha gjort betre, men dette er også eit spørsmål om kor mykje arbeid vi skal leggje ned i kvar sak.

Vi arbeider målretta med å kunne løyse oppgåvene våre meir effektivt og med betre læringsutbyte. Til dømes legg vi stor vekt på digitalisering og bruk av IKT-verktøy, og vi prøver ut nye måtar å føre tilsyn på, som aukar læringsutbytet i kommunane.

Utoverretta verksemd mot publikum

For å nå meir ut med informasjon til publikum og kommunar, har vi sidan 2009 stått bak fylkesmannsbloggen. Der tek vi opp allmenne problemstillingar som vi meiner er viktige å løfte fram, stort sett annankvar veke. I 2014 har vi mellom anna teke opp

- busetjing og integrering
- landbruksfylket Sogn og Fjordane
- tidstjuvar
- behovet for verjer
- barnekonvensjonen
- barnevernet
- marin forsøpling
- folketal
- rettstryggleik
- inntektssystemet for kommunane
- varsling på beredskapsområdet
- helsekrav til førarkort

- sakshandsamingstid

- IKT-fylket Sogn og Fjordane

- naturmangfald

- kommunereforma

Somme av bloggane er også trykte i avisene i fylket. I 2014 hadde bloggen i gjennomsnitt 6 000 treff kvar måned, fordelt på i underkant av 1 300 unike gjester.

Vi har også skrive kronikk om kommunereforma som er trykt i avisene i fylket. Dessutan har vi lagt ut mange informasjonssaker på nettstaden vår innanfor alle fagfelt, både aktuelle klage- og tilsynssaker og generell informasjon.

Sakshandsaming og innsynskrav

I 2014 registrerte vi 14 288 inngåande journalpostar, ein auke med 307 frå 2013 og med 665 frå 2012. Talet på utgåande journalpostar var 9 031, ein oppgang på 606 frå året før. (For ordens skuld må vi presisere at post som gjeld verjemål, ikkje er med i tala.)

I 2014 fekk vi 2 843 innsynskrav, 585 færre enn i 2013. Talet på innsynskrav har dermed gått noko ned att, etter den store auken som kom i 2010 då offentleg elektronisk postjournal vart innført.

Avvik

Ein auke i forventningane på visse område, saman med noko nedgang i ressurstilgangen, gjer at vi må prioritere mellom arbeidsoppgåvene våre. Vi har framleis for lang sakshandsamingstid for nokre viktige sakstypar:

- Fråsegner til plansaker: I alt 77 (av 484) fråsegner vart sende etter høyringsfristen først fastsett av kommunen (minst fire veker), der dei fleste kom ein til to dagar over fristen og alle etter særskilt avtale med kommunen.
- Klagesaker i plan og bygg (både reguleringsplan og byggesak): I alt 66 av 134 saker vart avslutta etter fristen på tre månader, men vi hadde per årsskiftet så låg restanse at vi forventar betring.
- Hendingsbaserte tilsynssaker på helseområdet: I alt 17 av 85 saker vart avslutta etter fristen frå Statens helsetilsyn på fem månader, på grunn av ein kraftig auke i talet på saker.
- Dispensasjon frå helsekrav til førarkort: I alt 70 av 857 saker vart avslutta etter fristen frå Helsedirektoratet på seks veker.

På andre viktige område har vi stort sett akseptable sakshandsamingstider, sjølv om det kan vere einiske saker som av ulike grunnar tek tid.

I 2014 gjorde vi mellom anna desse prioriteringane:

- Vi prioriterer ned deltaking på sentrale samlingar og konferansar, på den måten at færre av dei tilsette reiser på kvart møte, og vi etterspør som regel strøyming på video.
- På grunn av vakansar på landbruksavdelinga prioriterte vi ned arbeidet med utvalde kulturlandskap i jordbruket, der vi ønskjer å følgje sterkare opp i 2015.
- På utdanningsområdet har vi i periodar med vakansar prioritert ned rettleiing, oppfølging og motivering, men vi meiner vi likevel nådde måla.
- For klagesaker i plan- og bygg prioriterte vi ned rettleiing og opplæring av kommunane, for å kunne forkorte sakshandsamingstidene.
- På miljøområdet har vi prioritert ned oppgåver der det er delt ansvar med andre etatar, og der vi meiner vi har eit uklart oppdrag, til dømes der fylkeskommunen har ansvar for friluftsliv, tettstadsproblematikk, konseptvalutgreiingar for større vegsamband, og samfunnsdelen til kommuneplanen.
- På grunn av behovet for auka innsats for utvalde naturtypar og andre prioriterte naturmangfaldoppgåver, har vi brukt mindre ressursar på å gje fråsegner til ulike inngrepssaker (t.d. landbruksvegar, nydyrking, mindre

kraftliner).

- På grunn av vakanse på beredskapsområdet måtte vi utsetje nokre tilsyn med kommunane til 2015.
- Vi prioriterte ned arbeidet med atomberedskap, mellom anna fordi vi ventar på at Statens strålevern skal kome med nytt plangrunnlag for den kommunale atomberedskapen.

I tillegg har vi på helseområdet fått stor auke i oppgåvene siste året utan å få meir ressursar. På fem år har vi fått dobbelt så mange hendingsbaserte helsetilsynssaker, og siste året åleine var auken 25 prosent. Helse- og omsorgsdepartementet har bede oss prioritere lovpålagte oppgåver innanfor rammene, særleg dei som gjeld rettane til enkeltpersonar. I tråd med prioriteringsinstruksen frå Helsetilsynet er det nokre tilsyn vi ikkje har utført. Dette er delvis kompensert med gjennomførte *læringstilsyn*, der vi også har gjort ei evaluering av utbytte målt i forbetra tenesteyting. Vi kjem meir inn på læringstilsyn under «Velferd, helse og personleg tenestyting».

Kort omtale og vurdering av kvart sektorområde

Kommunereform

Sidan vi fekk oppdraget i juli 2014, har vi nytta mykje ressursar på arbeidet med kommunereforma. Vi fekk raskt på plass prosessretteleiar frå eigne rekkjer, som kom frå fagfeltet kommuneøkonomi og analyse. I februar 2014 etablerte vi ei referansegruppe med deltaking frå dei fire regionråda, KS, fylkeskommunen og distriktssenteret. Frå hausten har vi etablert eit tett samarbeid med KS om å rettleie kommunane. Hausten 2014 la vi stor vekt på å informere om reforma, mellom anna i dei fire regionråda og i 17 av 26 kommunestyre.

I første halvåret av reforma har vi kome så langt som vi burde. Nabopraten er godt i gang i alle delar av fylket, og dei fleste kommunane har avklara kven dei vil greie ut ny struktur saman med. Berre ein kommune ønskjer ikkje å greie ut saman med andre. Likevel ser vi at somme kommunar har valt å greie ut så mange og så store alternativ at vi lurar på realismen. I mange kommunar er det open skepsis til reforma.

Vi får tilbakemeldingar frå kommunane om at det er vanskeleg å gå inn i ein prosess når dei i stor grad må nytte eigne ressursar, når dei ikkje veit kva som vil skje med inntektssystemet, dei ikkje veit kva oppgåver nye kommunar skal få, og at det er utydelege mål for reforma. Noko av dette var vi inne på i årsrapporten i fjor. Når vi i 2015 lyser ut skjønsmidlar til fornying i kommunane, er midlar til utgreiing av nye kommunar eit prioritert område.

Så langt har vi nytta meir ressursar på kommunereforma enn den ekstratildelinga vi fekk frå september 2014, til løn, reiser rundt i fylket og leiarstøtte. I embetet prioriterer vi kommunereforma, og dette kan føre til mindre merksemd og mindre ressursar på andre område.

Kommuneøkonomi

Ved utgangen av 2014 var sju av 26 kommunar i fylket registrerte i Robek. Selje, Askvoll og Høyanger vart melde inn i 2014, medan Vik, Bremanger, Lærdal og Årdal var der frå før. I samarbeid med KS har vi invitert Robek-kommunane til eit særskilt nettverk der målet betre styring av økonomien for å få ned kostnadene. Gjennom skjønsmidlane for 2015 dekkjer vi delar av kostnadene til deltaking i nettverket. KS har hatt gode resultat frå slike nettverk i andre fylke.

I statsbudsjettet for 2014 vart det samla for kommunesektoren lagt opp til ein nominell vekst i frie inntekter frå 2013 på 4,1 prosent. Gjennomsnittet for Sogn og Fjordane vart på 3,8 prosent. Realvekst i frie inntekter vart på 0,8 prosent for fylket vårt, medan landsgjennomsnittet vart 1,1 prosent. Sju av kommunane i fylket kom ut med ein vekst som var lågare eller lik løns- og prisauken.

Brannen i Lærdal i januar og flaumen i slutten av oktober, er begge hendingar som fører med seg mykje ekstra arbeid og aktivitetar med registrering, kontroll og oppfølging etter katastrofane, for fagområda kommuneøkonomi og beredskap.

Kommunal planlegging og klagesaker på plan- og byggområdet

Vi har også i 2014 prioritert rettleiing, informasjon og kompetanseheving innan planområdet. For sjuande året på rad har vi arrangert ei stor plansamling for kommunane. Det er gledeleg å sjå at dei fleste av kommunane som har eldre arealplanar, no er i gang med å revidere dei. Vi har vidareutvikla samarbeidet med fylkeskommunen, og kommunane er langt meir aktive med å melde inn saker til det regionale planforumet. Vi har gitt høyringsfråsegn til åtte kommuneplanar eller større kommunedelplanar.

Totalt har vi i 2014 gitt fråsegn til om lag 500 kommunale plan- og dispensasjonssaker. Vi fremja motsegn til ti av desse planane. Dette er færre enn i 2013. Motsegnene har vore grunnjevne i vesentlege konfliktar med nasjonale eller regionale interesser knytt til strandvern, vassdrag, naturmangfald, jordvern eller manglande risiko- og sårbarheitsvurderingar. Vi har gode erfaringar med å kome til semje med kommunen. I 2014 var det såleis ikkje nødvendig med formell mekling, og vi sende heller ingen saker vidare til avgjerd i departementet.

Vi ønskjer spesielt å trekkje fram arbeidet med revisjon av arealdelen i kommuneplanen i Vik kommune. Planframlegget var godt gjennomarbeidd, og kommunen hadde undervegs i planprosessen lagt vekt på god dialog med Fylkesmannen, fylkeskommunen og andre regionale etatar, til dømes gjennom presentasjonar og drøftingar i det regionale planforumet. Fylkesmannen gav ros til Vik kommune for at mange store byggeområda både langs strandkanten og i fjellet vart tilbakeførte til LNF-område. Desse endringane gjer at allmenne interesser langs sjøen og naturmiljø på fjellet (mellom anna villreininteresser), blir betre ivaretekne. Fylkesmannen hadde ingen motsegner til planframlegget til ny kommuneplan for Vik.

Vi har i 2014 lagt ned meir ressursar i klagesaker på plan- og byggområdet, for å arbeide ned restansane og for å kome under fristen i lova på tre månader. Med ei gjennomsnittleg sakshandsamingstid på 99 dagar, er vi ikkje heilt i mål. Likevel var saksmengda ved årsskiftet historisk låg, og vi håpar å nå målet i 2015.

Ureining

Vi fører tilsyn med ureiningsfare, kjemikaliebruk og avfallshandtering. Særleg viktig er det at farleg avfall vert handtert forsvarleg, og at næringsavfall vert levert til godkjend mottakar. Vi har følgd opp vår eigen tilsynsstrategi på området. Innsatsen har vore spesielt retta mot avfallsmottak, bilverkstader, asfaltverk, båtprodusentar, lufthamner og akvakulturanlegg.

I 2014 gjennomførte vi to revisjonar og 54 inspeksjonar eller andre kontrollar. Som tidlegare år har vi også delteke i fellesaksjonane til Miljødirektoratet. I 2014 deltok vi i tre slike aksjonar der vi kontrollerte kommunale avløpsanlegg, skipsverft og mekaniske verkstader og avfallsdeponi. Vi nytta i underkant av tre årsverk til gebyrbelagt arbeid, og av dette om lag to årsverk direkte til tilsyn.

Naturmangfald

Trass i reduksjonar i nivået på fagmidlar til prioriterte naturmangfaldsoppgåver, har vi hatt høg aktivitet i 2014. Vi har arbeidd med utarbeiding av forvaltningsplanar i totalt ti mindre verneområde; fem av desse planane vart ferdig godkjende i 2014. Vidare har vi gjennomført opplæring for kommunane i naturmangfaldlova, og vi prioriterer oppfølging av utvalde og andre viktige naturtypar.

Vi held fram med dei gode prosessane vi over mange år har utvikla for samarbeid med grunneigarar og andre brukarar av dei naturverna områda. Fylkesmannen tok tidleg på 2000-talet initiativ til ei ny tilnærming til verneprosessar gjennom eit eige naturbruksprosjekt. Erfaringane frå prosjektet har vore brukte i seinare verneplanprosessar i fylket, og har også etter kvart vore mal for verneprosessar elles i landet. I Sogn og Fjordane får vi stadig mange positive tilbakemeldingar om korleis forvaltninga fungerer for dei om lag 100 naturreservata og andre mindre verneområda som vi er ansvarlege for. Same inntrykket har nasjonalparkstyra og verneområdeforvaltarane. I ei avhandling (hausten 2013) frå Ph.D. Eivind Brendehaug ved Vestlandsforskning, er spesielt verneplanprosessen for opprettinga av Breheimen nasjonalpark nøy [omtalt og drøfta](#).

Den største enkeltsatsinga vår på klimatiltak i 2014, har vore eit klimaprojekt i Sætremyrane naturreservat i Hornindal. I dette prosjektet, der vi har engasjert NTNU og Bioforsk, ser vi både på karbonbinding i myr og tiltak som er gunstige for naturmangfald.

Gardbrukarar i to område i fylket har i 2014 hatt ekstremt store sauetaf. I fjella mellom Årdal og Lærdal tok jerv 547 lam og sauer, og i Naustdal tok ulv 158 lam og sauer. I tillegg var det store jerveskadar i Luster og Stryn. Dette har også kravd stor innsats frå oss på rovviltområdet, med fleire skadefellingsløyve, tilskot til førebyggjande arbeid og kontakt med Statens naturoppsyn, beitelaga og eit eige fylkesfellingslag. Med samla utbetaling på om lag 3,1 mill. kr, vart det i 2014 klar rekordnotering i erstatningar for skader påførte av freda rovvilt. Etter initiativ frå bufenæringa vedtok Klima- og miljødepartementet hausten 2014 å flytte sekretariatsfunksjonen for rovviltnemnda region 1 til Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.

Sogn og Fjordane er blant dei fylka som har klart flest søknader om utbygging av vasskraft. I 2014 har vi gitt høyringsfråsegn til fleire "pakkar" av søknader om utbygging av små kraftverk (i Sogndal, Jølster og Gloppen). Vi har også hatt større vasskraftsaker på høyring (Østerbø, Jølstra og Gjengedal). I fråsegnene legg vi spesielt vekt på nasjonale og regionale interesser knytt til naturmangfald og friluftsliv. Samstundes er vi opptekne av at prosjekt med små konfliktar med allmenne interesser, kan gjennomførast, for å gje positive bidrag til utbygging av

fornybar energi. Det er positivt at NVE i stor grad følger opp dei faglege innspela våre.

Landbruk

På landbruksområdet har vi stort sett gjort det som var planlagt, og i samsvar med embetsoppdraget. Vi har eit godt samarbeid med fylkeskommunen og Innovasjon Noreg om næringsutvikling, både innan tradisjonelt landbruk og foredling. Det er stor interesse for å investere i tradisjonelt landbruk, til dømes nye driftsbygningar for mjølkeproduksjon, og det skjer også ei positiv utvikling innan frukt og bær. I 2014 vart det i fylket investert for bortimot 150 millionar kroner i nye driftsbygningar og til å modernisere frukt- og bærproduksjonen.

Vi har i over ti år hatt eit eige utviklingsprosjekt i samarbeid med næringa for å modernisere mjølkeproduksjonen. I utgangspunktet er det mange små gardsbruk, men mange har likevel satsa enten i fellesskap eller åleine og investert i nye og moderne fjøsar. Meir enn 25 prosent av produksjonen skjer no i fjøsar der kyrne går laust og vert mjølka med robotar. Det gjev faktisk både betre produksjon og dyrevelferd, og langt lettare arbeidsforhold for bonden.

Dei siste ti åra har morellproduksjonen auka frå knapt 25 til 250 tonn, og 75 prosent av bringebæra i landet vert hausta her i fylket. Begge delar er resultat av eit godt samarbeid mellom produsentane, offentlege og private fagmiljø og foredlingsindustrien.

Det skjer altså ei stadig effektivisering i landbruket ved at det blir færre og større bruk, samstundes som produksjonsvolumet held seg relativt stabilt. Det siste er viktig av omsyn til foredlingsindustrien her i fylket, som utgjer ein vesentleg del av industrisysselettinga.

Vi har gjennomført dei kontrollane vi skal på området, både retta mot kommunane og enkelte landbruksføretak.

Statistikken for omdisponering av dyrka jord viser at det årleg vert bygt ned om lag 300 dekar. Det er ikkje illevarslande mykje. Samtidig er det noko av den beste jorda kring bygdebyane og kommunesentera som er mest utsett. På grunn av topografien og større fare for skred og flaum ved klimaendringar, er det kamp om dei verdifulle og brukbare areala. God arealplanlegging er derfor viktig også i Sogn og Fjordane.

Oppvekst, barnehagar og opplæring

Vi meiner vi i stor grad har lukkast med å oppfylle sentrale politiske føringar på området. Som nemnt er ein viktig faktor i arbeidet det tette og forpliktande samarbeidet vi har med andre sentrale aktørar i fylket. Det er innarbeidd faste møtepunkt med kommunane, fylkeskommune, KS, Nav, Høgskulen i Sogn og Fjordane og fagorganisasjonane. Vi arbeider ut felles årshjul for fleire av aktørane, noko som gjer det lettare å samordne og å unngå å «konkurrere» om mottakarane i sektoren. Gjennom møtestaden *Forum for barnehage- og skuleutvikling* får vi drøfta sentrale saker. Dette gjer oss i stand til å sameine kreftene for ein best mogleg barnehage og skule ut frå sentrale føringar og lokale føresetnader.

Alle kommunane i fylket kan tilby barnehage til alle barn som oppfyller retten til plass. Alle kommunar har fått midlar til lokale utviklingstiltak. Midlane er forvalta i tråd med kompetansesatsinga, og vi har følgd opp temaet i fleire møte med kommunane som barnehagemyndigheit. Vi har også arbeidd aktivt med rekrutterings- og kompetansehevingstiltak, i tett samarbeid med tilsette i sektoren, høgskulen, kommunane, fylkeskommunen og Utdanningsforbundet. Vi har gjennomført dei planlagde tilsyna og arbeidd aktivt med å rettleie kommunane i plikter og oppgåver som barnehagemyndigheit.

På utdanningsområdet har vi gjennomført planlagde tilsyn (felles nasjonale og eigeninitierte). Vi har lagt vekt på at lovbrot blir retta. Arbeidet i *Forum for barnehage- og skuleutvikling* gir oss høve til å prioritere, planlegge og koordinere innsatsen i sektoren ut frå dei sentrale føringane. Spesielt viktig har det vore å skape forståing for og samanheng mellom dei ulike satsingane i sektoren, t.d. vurdering for læring, ungdomstrinnsatsinga, kompetanse for kvalitet, rettleiarkorps og læringsmiljøarbeidet.

Verjemål

I tråd med embetsoppdraget og interne føringar har vi i 2014 prioritert verjemål, mellom anna ved å auke sakshandsamarressursen med ei halv stilling og å mellombels tilsette to personar som kunne avlaste sakshandsamarane med ryddeoppgåver.

Størstedelen av ryddeoppgåvene har samanheng med at vi har måtte føre manuelle system fordi det sentrale sakshandsamingssystemet ARVE enno ikkje fungerer som planlagt. Etter som ARVE etter kvart har fungert betre og betre, har vi gått vekk frå dei manuelle systema. Vi er godt i rute med å leggje inn opplysningar frå dei manuelle systema inn i ARVE, og håpar å kunne vere i mål første kvartal 2015.

Ved årsskiftet var vi godt i rute i sakshandsaminga, slik at vi får unna det som hastar, som til dømes søknader om godtgjersle frå verjer, søknader om bruk av kapital til dei verjetrengande og rekruttering og oppnemning av verjer. Vi har også etter kvart fått til ei god oppfølging av kapitalforvaltninga.

Overtaking av verjemålsområdet har ført til 30 prosent auke i inngåande post til embetet, altså ei monaleg høgare belastning for arkivet.

Samla meiner vi at vi brukar meir ressursar på verjemål enn vi har fått tildelt. Prioriteringa er medviten fordi det er det einaste området der vi har eit førstelinjeansvar for ei svak gruppe. Likevel er det uheldig at oppgåva ikkje er finansiert betre. Dette gjer at vi ikkje er ajour med det arkivfaglege arbeidet innanfor verjemål.

Integrering av flyktningar

Vi deltek i eit forpliktande samarbeid med KS, fylkeskommunen og Nav for å styrke integreringa gjennom tiltak for språkopplæring, arbeid og busetjing. Vi har rettleidd kommunane om innhaldet i introduksjonslova, og vi har ført tilsyn i tråd med oppdraget. Vi ser at behovet for rettleiing er større enn vi har ressursar til å dekkje.

Velferd, helse og personleg tenestytting

På velferdsteneste- og helseområdet har vi i hovudsak nådd måla våre.

Gjennom embetsprosjektet *sjumilssteget* har vi gjort ein tverrfagleg og koordinert innsats for barn og unge i fylket. Vi har sett barnekonvensjonen på dagsordenen, mellom anna ved at kommunane har kartlagt eigne tenester for barn og unge med sikte på å betre dei og å samarbeide mellom sektorane. For å betre samhandlinga har vi også slege saman faste konferansar for barnevern og barnehage til ein ny barnekonferanse. *Sjumilssteget* vart avslutta ved årsskiftet, men arbeidet for utsette barn og unge går vidare i embetet.

Dei siste tre åra har vi brukt det vi kallar *læringstilsyn* med kommunar på utdannings- og helse- og sosialområdet. Læringstilsyn går ut på at medan vi utfører systemrevisjon med utvalt tilsynskommune, utfører nabokommunane «eigentilsyn» etter rettleiing. Til slutt går vi gjennom erfaringane saman med alle kommunane og peikar på kva som må forbetrast. På denne måten femner vi om fleire kommunar. Kommunane sjølve gir uttrykk for at dei lærer meir av «eigentilsyn» enn av at Fylkesmannen fører tilsyn. Ei evaluering frå i haust stadfestar at kommunane er nøgde og effekten på tenestekvalitet er på nivå med det vi ser ved vanleg tilsyn. For oss er utfordringa at vi brukar klart meir ressursar på eit læringstilsyn med fire-fem kommunar enn eit vanleg tilsyn med éin kommune, og at vi ikkje nødvendigvis får godskrive ekstrainsatsen for måltala våre. Vi er i dialog med oppdragsgevarane våre om dette.

Vi har gjennomført planlagde tilsyn med

- barnevern
- kvalifiseringsprogrammet
- folkehelse
- rehabilitering i sjukeheim
- legemiddelhandtering i bustader til psykisk utviklingshemma
- samhandling mellom spesialisthelseteneste og kommunal spesialisthelseteneste

Graden av avvik varierer frå område til område. Vi finn at kommunen berre i avgrensa grad har fungerande internkontrollsystem og styring av det faglege arbeidet som skjer i ulike tenesteeiningar.

På barnevernsområdet har vi handsama 32 hendingsbaserte tilsynssaker, noko som er ein auke med fem frå året før. I 16 av sakene peika vi på brot på eit eller fleire lovkrav. I tillegg gav vi rettleiing i nokre saker, medan vi ikkje hadde merknader i ni av sakene. Lovbrota og rettleiinga handla om

- handsaming av meldingar
- plikta til å gjennomføre undersøking
- iverksetjing av hjelpetiltak

- oppfølging av hjelpetiltak
- barns rettar under sakshandsaminga
- oppfølging etter omsorgsovertaking
- bruk av forvaltningslova
- kravet til forsvarleg handsaming

I nokre av sakene har vi konkludert med at lovbrota samla sett representerer eit alvorleg brot på forsvarlegkravet.

Erfaringar frå både tilsynssaker og systemrevisjonar viser at barnevernstenestene har utfordringar med dokumentasjon, særleg for barnevernsfaglege vurderingar. Vi ser òg at fleire kommunar bryt fristar for gjennomgang av meldingar og gjennomføring av undersøkingar, og vi følgjer desse opp med brev etter kvar halvårsrapportering. Dette året har vi følgd særleg opp ein kommune, der vi har bede om månadleg rapportering for alle fristar.

Etter tilsyn med barn og ungdom i institusjon ser vi at det er særlege utfordringar med bruk av elektroniske kommunikasjonsmiddel ved den av institusjonane våre som har plasseringar etter barnevernslova §§ 4-24 og 4-26. Vi har handsama 21 klagesaker på bruk av tvang, jf. *forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon*, og brukt mykje tid både i samband med individtilsyna og elles, på rettleiing om forskrifta.

På helse- og omsorgsområdet handsama vi 124 hendingsbaserte tilsynssaker, ein auke på 25 prosent siste år. Grunnen til den store auken er truleg at innbyggjarane, som ein trend i samfunnet, har høgare forventningar til helsetenester, at vi har fleire saker frå pasient- og brukarombodet enn gjennomsnittet i landet. I tillegg tek vi opp fleire saker sjølve. Om lag 30 til 50 prosent av sakene har samanheng med dårleg kommunikasjon mellom helsepersonell og pasient eller pårørande.

Samhandlingsreforma femner om førebyggjande og kurativ helse, omsorg, sosiale tenester og utdanning. Kommunane viser stort sett at dei er i stand til å ta i mot utskrivingsklare pasientar frå sjukehus. Alle kommunar er i gang med å planleggje akuttplassar i eigen kommune eller i samarbeid med nabokommunar i interkommunale lokalmedisinske senter. Tilbod er etablert interkommunalt i Nordfjord (fem kommunar), i Gloppen, Sogndal og Luster. Fylkesmannen har av faglege grunnar tilrådd at etableringa skjer i samarbeid med andre kommunar der det ligg til rette for det.

Overfor kommunane legg vi stor vekt på at velferdsteknologi kan vere eit godt verkemiddel for å møte eldrebølgja. Vi har difor sett opp velferdsteknologi som eit prioritert område når vi fordeler fornyingsmidlar til kommunane, i tillegg til at vi er pådrivarar og deltakarar i konferansar og i den fylkesdekkjande prosjektgruppa.

Samfunnstryggleik og beredskap

På same måte som året før, vart også 2014 sterkt prega av fleire store uønskte hendingar. Embetet var tungt involvert i handteringa av brannen i Lærdal laurdag 18. til søndag 19. januar heilt frå dei første timane etter utbrotet. Ettersom delar av kriseleiinga sjølve var råka av brannen, tok medarbeidarar frå Fylkesmannen del i den kommunale kriseleiinga. I samråd med den kommunale kriseleiinga henta vi dessutan inn rådmenn og ordførarar frå nabokommunane for å avlaste når kreftene tok slutt. Alt tele- og internettsamband i bygda var nede, med unntak av at internett fungerte på sjukehuset der kriseleiinga hadde base. Bruk av satellittelefonar i bygda er problematisk på grunn av retninga på dei høge fjella. Frå våre folk var på plass i kriseleiinga natt til søndag og til måndag, var lync-sambandet gjennom Fylkesmannen sine berbare datamaskiner i praksis einaste fungerande telefonsamband med omverda. Vi arbeider framleis med den økonomiske oppfølginga av brannen.

Tysdag 28. oktober var det store og til dels dramatiske flaumar i fylket. Det var først og fremst Aurland, Lærdal og Årdal som vart råka, og i alle tre kommunane var det nødvendig å evakuere innbyggjarar. Situasjonen var særleg dramatisk i Flåm i Aurland, der seks hus og tre bruer vart tekne av vassmassane. Vi var tungt involverte i handteringa, og hadde tett kontakt med kommunane, politiet, Statens vegvesen og andre aktørar gjennom heile situasjonen. Vi hadde mellom anna to møte i fylkesberedskapsrådet i løpet av kvelden, og i det første av møta tok politiet avgjerd om evakuering.

Ei viktig rolle for fylkesmennene er å formidle varsel frå ulike instansar, jf. retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal. I 2014 formidla vi sær mange varsel, særleg frå NVE. Etableringa av jordskredvarslingstenesta har ført til langt fleire varsel som vi er forventa å formidle til kommunane. Vi har formidla ein sterk uro både til DSB og NVE for at det oppstår ein "ulv-ulv"-effekt av så mange varslingar. Det er difor gledeleg at NVE no ser ut til å ville endre nivået på varsling.

Vi har vore involvert i evalueringa av fleire av dei større uønskte hendingane, og vore ein pådrivar for å omsetje erfaringar og tilrådingar til konkrete forbetringar i rutinar og system.

No ser vi tydelege positive resultat av læringsnettverket for beredskapsplanlegging som vi i 2013 gjennomførte med ti kommunar. Gjennom fleire av tilsyna har vi sett at kommunane har gjort konkrete og viktige betringar i kvaliteten på samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet sitt. Vi har fått fleire konkrete ønskje om å jobbe vidare med denne typen tiltak.

Vi har hatt god dialog med Direktoratet for nødkommunikasjon om innføringa av naudnett i fylket. Ferdigstillinga er dessverre utsett, men i løpet av 2015 skal det vere på plass. Vi ser fram til ein viktig diskusjon om andre brukarar enn naudetatane i nettet, mellom andre kommunal kriseleing og Fylkesmannen.

Som vi har rapportert om tidlegare, har det dei siste åra vore ein auke i omfanget av oppgåver på ansvarsområdet til Justis- og beredskapsdepartementet. Denne auken har halde fram i år òg, og det er krevjande når det ikkje følgjer med ein tilsvarande auke i ressursar.

Nasjonale oppgåver innanfor IKT

Som nemnt under del II har vi nasjonale oppgåver innanfor IKT. IKT-seksjonen arbeider med utvikling og drift av intranett, eksterne nettsider og FM-nett for fylkesmennene og KMD, og med utvikling og drift av fullintegreerte sakshandsamingsløysingar som til dømes fritt rettsråd og partistøtte.

Bakgrunnen for at vi har oppgåvene, er ein tanke om at det er enklare og meir effektivt å utvikle digitale løysingar når utviklarkompetansen og fagkunnskapen sit under same tak. Då kjem ideane til nye digitaliseringsprosjekt gjerne i ein samtale i lunsjen, og det er kort veg frå idestadiet til utprøving og gjennomføring. I utviklingsfasen arbeider fagfolket og utviklarane så tett saman at vi sikrar oss at løysingane blir praktisk innretta for å løyse konkrete behov. Samstundes har vi ein klar filosofi om at vi i størst mogleg grad skal gjenbruke digitale løysingar som alt finst på marknaden, på nye område. Når arbeidsmengd og trong for kompetanse tilseier det, brukar vi private firma som underleverandørar i samsvar med rammeavtalar etter anbod.

På den måten leverer vi gode digitale tenester til ein langt rimelegare pris og med mykje lågare risiko for havari, enn mange andre offentlege digitaliseringsprosjekt. Til dømes utvikla vi "Trippelnett" til ein samla kostnad på 7,1 mill kr. Trippelnett er

- ny hovudsida fylkesmannen.no og nye nettsider for 18 fylkesmenn etter felles mal
- nye intranettsider for 18 fylkesmenn
- nytt FM-nett, altså nettside for styringsdialog frå departement og direktorat til fylkesmennene

Vi tvilar på om det finst liknande prosjekt som har ein så låg kostnad.

I 2014 var dei viktigaste prosjekta oppgradering av rettsrad.no og partistøtteportalen. Partistøtteportalen nyttar fleire felleskomponentar og har fått gode tilbakemeldingar frå brukarane. Vi presenterte løysinga for anti-korrupsjonsgruppa i Europarådet (GRECO) på eit møte i Strasbourg. Gjennom fleire kartleggingsprosjekt har vi spelt inn ei rekkje framlegg til ulike digitaliseringsløysingar til ulike departement og direktorat, som vi forventar effektiviseringsgevinstar av. Responsen er varierande. Likevel arbeider vi no med nye prosjekt saman med KMD i prosjektet Digital Teneste Utvikling. Ambisjonen er at eksisterande tenester skal blir lettare å finne, og at vi skal kunne lage fleire nye tenester.

For å få full effekt av digitaliseringsprosjekta er det dessutan viktig at både oppdragsgjevarane våre og dei andre fylkesmennene gjer sitt for å få brukarane til å nytte dei digitale løysingane. Vi meiner at fleire av dei digitale løysingane burde vere obligatoriske. Eit døme er fritt rettsråd, der berre 58 prosent av innsende søknader frå advokatar er elektroniske. I fleire år har vi bede Justis- og beredskapsdepartementet om å gjere den digitale løysinga obligatorisk, utan hell så langt.

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Klima- og miljødepartementet	kr 9 554 751,74	kr 2 587 000,95
Landbruks- og matdepartementet	kr 10 849 232,12	kr 7 742,00
Kunnskapsdepartementet	kr 5 225 368,72	kr 1 925 258,04
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 2 416 807,52	kr 489 040,25
Justis- og beredskapsdepartementet	kr 2 390 463,88	kr 3 729 661,16
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	kr 39 521 924,83	kr 328 511,28
Arbeids- og sosialdepartementet	kr 1 052 015,86	kr 980 082,53

Årsrapport 2014 Fylkesmannen i Sogn og Fjordane - Innhold:

Helse- og omsorgsdepartementet	kr 7 425 722,45	kr 2 186 915,99
Andre	kr 1 986 612,22	kr 0,00
Sum:	kr 80 422 899,00	kr 12 234 212,00

IV - Styring og kontroll i embetet

Utgreiing av vesentlege tilhøve ved planlegginga i embetet, gjennomføring og oppfølging inkludert risikostyring og internkontroll, som ikkje vert rapportert i vedlegget

Det viktigaste styringsverktøyet i embetet er verksemdplanen. I tillegg til ein plan for felles mål og satsingsområde, har kvar avdeling sin eigen verksemdplan. I verksemdplanen omset vi i handlingar signal frå tildelingsbrev og embetsoppdrag, saman med vår eigen strategiplan. Vi arbeider i hovudsak med verksemdplanen frå desember til februar, men han er eit levande verktøy som må endrast dersom det kjem nye signal utover året. Likevel set vi stor pris på at dei fleste embetsoppdraga no kjem rundt årsskiftet, slik at det er enklare å ta dei med i den viktigaste planleggingsfasen. Vi er også glade for arbeidet med å forenkle og forkorte embetsoppdraga.

Særskilte satsingar i embetet vert lagde inn i prosjekt. Vi har som regel to embetsprosjekt kvart år, der i prinsippet alle avdelingar tek del. I 2014 sluttførte vi embetsprosjekta *sjumilssteget* og *rettstryggleiksløftet*. Sjumilssteget handla om å gjennomføre barnekonvensjonen i kommunane slik at rettane til barn vert sikra på tvers av fagetatar. Rettstryggleiksløftet gjekk ut på heve kunnskapsnivået om og etterlevinga av grunnleggjande sakshandsamingsreglar både hjå Fylkesmannen og i kommunane. For 2015 blir embetsprosjekta *kommunereform* og *klima*. Tilsvarande gjennomfører vi spesielle satsingar i prosjekt i avdelingar, og mellom fleire avdelingar.

Verksemdplanen vert jamleg følgt opp i avdelingane utover året. På prosjekta våre rapporterer vi kvart kvartal i leiarmøte.

I lang tid har vi hatt ei [serviceerklæring](#) der vi har definert forventna sakshandsamingstider for dei viktigaste utoverretta tenestene våre mot publikum. Serviceerklæringa vart sist oppdatert i 2014. Vi følgjer opp sakshandsamingstidene i rapportar i leiarmøte kvart kvartal.

Styringssystemet vårt er lett tilgjengeleg for alle tilsette på intranettet. Her har vi ei rekkje skriftlege rutinar, til dømes for delegering, samordning, varsling, innsynskrav, helse, miljø og tryggleiksarbeid og mykje anna.

Vi sikrar oss mot mishald til dømes ved at alle utbetalingar vert attesterte og godkjende av to personar etter førebuing frå økonomieininga. Reiserekningar vert godkjende av leiarane etter førebuing frå økonomieininga. For forvaltningsvedtak og tilskot skal det alltid vere to personar som står bak, sakshandsamar og ansvarleg leiar eller mellomleiar.

Ut frå føringar frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Riksrevisjonen har vi valt å risikovurdere strategiplanen, verksemdskritiske område og alle embets- og avdelingsprosjekt. Risikofaktorar med høg risiko vert følgde opp kvart kvartal. Vi ser at risikovurderingar kan vere eit nyttig verktøy for å avdekkje kritiske faktorar i konkrete arbeidsoppgåver. Likevel krev verktøyet i seg sjølv ressursar. Vi er opptekne av å ha rett balanse mellom tidsbruk og nytteverdi. Samstundes opplever vi at Riksrevisjonen etterspør dokumentasjon av risikovurderingar på stadig fleire område, med tilvising til reglementet om økonomistyring i staten. Oppdraget vårt på området er generelt formulert i tildelingsbrevet. Vi meiner det vil vere føremålstenleg om oppdraget vert meir konkret.

Vi vil leggje til at vi sjølvsagt alltid har eit blick både på korleis vi løyser oppgåvene våre og kva som fungerer bra og mindre bra i organisasjonen, utan at vi brukar den meir omfattande systematikken for risikovurderingar.

Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Bemanninga vår har vore relativt stabil i 2014. Vi rekrutterer godt der vi har lyst ut stillingar, og får gode søkjarar. Kvaliteten på søkjarane har gjennom 2014 vorte betre, og vi har fleire søkjarar enn tidlegare.

Kapasiteten i embetet er tilstrekkeleg til å prioritere dei viktigaste oppgåvene. Vi skulle særskilt ønskt oss meir kapasitet på verjemålsområdet.

Vi har mange stabile medarbeidarar med mykje saksbehandlingskompetanse og anna arbeidserfaring.

Prosjekt og igangsette tiltak knytt til systema i embetet

Ein gong i året går vi gjennom styringssystemet og interne rutinar, og oppdaterer der det trengst. Vi ser ikkje trong for meir omfattande prosjekt eller tiltak for å gå gjennom systema i embetet.

I haust gjennomførte vi, i regi av Kommunal-, og moderniseringsdepartementet, ei medarbeidarundersøking for alle tilsette. I det store og heile fekk embetet gode tilbakemeldingar frå medarbeidarane. Viktigaste

oppfølgingspunkt er at dei tilsette bør bli endå betre kjende med andre arbeidsområde enn det dei sjølve arbeider med, for å betre evna til at ulike avdelingar samhandlar. Ut frå dette fører vi vidare satsingane våre på

- felles lunsjmøte for alle om aktuelle tema
- felles avdelingsmøte mellom fleire avdelingar
- to årlege felles fagsamlingar for alle
- faste faggrupper på tvers av avdelingane
- felles embetsprosjekt for alle avdelingar

Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen

Vi har ikkje kjennskap til andre avdekte svake punkt eller utfordringar. Vi har ikkje fått vesentlege merknader frå Riksrevisjonen.

Rapportering av vesentlege forhold knytt til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og liknande som ikkje blir rapportert i vedlegget

Vi har statistikken for sjukefråvær oppe på leiarmøte kvart kvartal, og helse, miljø og tryggleik ein til to gonger i året. I haust gjennomførte vi ei helsekartlegging av alle medarbeidarar, med vekt på plager og sjukdom relatert til arbeid.

I embetet kjem det sjeldan opp problemstillingar om likestilling og diskriminering, men vi er medvitne om at det etter kvart er ei klar overvekt av kvinner tilsette i embetet.

Vi er sertifiserte som miljøfyrtårn både i lokala på Leikanger og i Førde, og gjer vårt beste for å etterleve dette, med vekt på kjeldesortering, bruk av kjemikalium og straumforbruk.

V - Vurdering av framtidsutsikter

For tida merkar vi eit stort press på nasjonale reformer. Forutan kommunereform og fylkesmannsstruktur er det mellom anna snakk om eller konkrete framlegg om politireform, ny kontorstruktur i Skatteetaten, ny regioninndeling i Mattilsynet og Fiskeridirektoratet, ny organisering av brannvesenet og alarmsentralane, samanslåing av domstolar, avvikling av politireserven og ny struktur for høgskular og universitet.

Vi må alltid vere opne for å tenkje nytt og annleis på korleis vi opptrer til beste for innbyggjarane. Samstundes vil vi peike på at alle reformene gjer at vi står i fare for at vi flyttar merksemda frå å utføre oppgåver til beste for brukarane, til sjølve gjennomføringa av reformene. I tillegg ser vi i media at store feil i nokon av dei mest robuste einingane vi har på sitt felt i landet, blir brukte som ein grunn til at det må kome strukturendringar med endå meir robuste einingar. Vi er difor redde for at dei for oss grunnleggjande eigenskapane i samhandling, leiing og vekt på å yte gode tenester for innbyggjarane, står i fare for å bli gløymda i strukturdebattar.

Dernest aukar utviklinga av større og sterkare einingar faren for meir sektortenkning på kostnad av samhandling. Dette peika vi også på i [føreordet](#) for årsmeldinga i 2012. Så vidt vi kan sjå får samhandling med andre etatar sjeldan stor plass i utgreiingar av ulike reformer.

Vi opplever at Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har eit godt omdøme, og vert vurdert som ein attraktiv arbeidsplass. Som vi har vore inne på, får vi mange godt kvalifiserte søkjarar til ledige stillingar. Medarbeidarundersøkinga avdekte likevel at løns- og arbeidsvilkår er eitt av områda der vi ikkje kom så godt ut. Vi opplever stundom at somme tilsette søker seg til betre betalte stillingar i privat verksemd eller i offentlege etatar som betalar betre enn oss. Likevel har vi ikkje meir gjennomtrekk enn vi må rekne med.

Vi har ikkje noko imot at vi får i oppdrag å avbyråkratisere og effektivisere med ein viss prosentsats. Vi vil først og fremst sjå på korleis vi kan arbeide med interne og eksterne tidstjuvar, sjå under. Likevel må vi minne om det er på departements- og direktoratsnivået at veksten har vore høgast siste tjue åra. Talet på tilsette hjå fylkesmennene har vore stabilt, bortsett frå når nye fagområde er tilførte, som til dømes verjemål, fylkeslege og utdanningskontora. Når fylkesmennene får i oppgåve å stramme inn med ein viss prosentsats, må det også føre til at vi må prioritere mellom oppgåver. Dette vil naturleg nok kunne skape spenningar mellom oss og dei mange oppdragsgjevarane på ulike fagfelt.

Truleg må vi kutte to stillingar i 2015 for å få budsjettet til å gå i hop, og dette vil føre med seg vanskelege diskusjonar.

Tidstjuvar

Alle avdelingane hjå oss har kartlagt ulike tidstjuvar, og desse er kategoriserte etter malane Difi har laga; regelverk, prosedyre, rapporteringskrav, aktivitetskrav og IT-løysing. I tillegg har vi laga vår eigen kategori; styring.

Totalt fekk vi inn 166 framlegg til tidstjuvar. Etter gjennomgang og sortering sit vi att med om lag 75 gode framlegg som bør vurderast vidare, 37 eksterne og 38 interne. Vi melde inn 16 av dei eksterne i portalen til Difi, og vi vil sjå på om det er fleire av dei eksterne vi vil melde vidare til den ansvarlege etaten

Avdelingane har arbeidd systematisk med å følgje opp interne tidstjuvar. Vi har lagt vekt på møteorganisering, sakshandsaming rundt vedtak, effektive tilsyn, erfaringsutveksling og betre bruk av og kunnskap om IKT-verktøy. Døme på det siste er:

- Bruk av det gode kartmaterialet i Fylkesatlas gjer at vi i mindre grad treng å gjennomføre synfaringar i plansaker og klagesaker på plan- og bygg.
- Elektroniske reiserekningar for eksterne gjer handteringa meir effektiv.
- Utstrekt bruk av videoutstyr til møte og konferansar, både i fylket og når departement og direktorat kallar inn, fører til innsparingar av reisekostnader og reisetid tilsvarande minst eitt årsverk.
- Elektronisk dokumentutveksling med kommunane gjer at vi slepp postgang, har dokumentasjon på at sendinga kjem fram og vi slepp å skanne dokument.
- Bruk av elektroniske notatfunksjonar gjer det enklare å halde oversikt og skrive referat frå eigne møte.

VI - Årsregnskap

Leiingskommentar årsrekneskapen 2014

Formål

Fylkesmannen er statens representant i fylket og skal arbeide for at vedtak, mål og retningslinjer frå Stortinget og Regjeringa vert følgde opp. Fylkesmannen er administrativt underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

I årsrapporten del VI finn du årsrekneskapen vår.

Stadfesting

Årsrekneskapen er i samsvar med «bestemmelser om økonomistyring i staten», rundskriv R-115 frå Finansdepartementet, krav frå Kommunal- og Moderniseringsdepartementet og " i instruks om økonomistyring». Eg meiner rekneskapen gir eit dekkande bilete av vår disponible tildeling, rekneskapsførte utgifter, inntekter, egedelar og gjeld.

Vurderingar av vesentlige forhold

Vi har samla disponert tildelingar på drift kr 80.765.000,- i 2014. I tillegg har vi forvalta ein del tilskotsmidlar og prosjektmidlar frå ulike departement og direktorat. Kostnadane varierer ikkje vesentleg frå år til år, men vi ser at oppgåvemengda har vore større og at vi har fått fleire tilsette når vi har teke over oppgåver innanfor verneområde og verjemål. I tillegg til auka lønskostnad ser vi også at dette medfører auka kostnader andre stader.

Tilskotsutbetalingane våre har auka. Dette er midlar der bruken er styrt av overordna departement og direktorat, og vil variere etter kva Regjering og Storting prioriterer til ei kvar tid.

Overskotet på post 01 vart kr 242.426,- og på post 21 vart kr 3.868.365,-. Vi ber om at desse midlane vert overført til 2015.

Frå 2013 til 2014 har vi hatt ein auke i tal årsverk frå 114,8 til 116,3. Vi får tildelinga vår frå mange ulike departement og direktorat, og vi får mange belastningsfullmakter. I artskontorrapport og notar er alt med i tala våre. Når desse tala vert samanlikna med tildelinga i år, vil nokre av tala vere unaturleg høge for normal drift. Noko av årsaka til dette er utbetalingar av ein del prosjektmidlar. Eit eksempel er løn der vi har utbetalt om lag det vi får i tildeling på drift, fordi honorar til kontrollkommissjonen for psykiske helse og sensorar med fleire har same utgiftsart.

I slutten av 2013 starta vi ein flytte- og ombyggingsprosess i lokala våre. Denne fullførte vi i 2014. Ombygginga og flyttinga har ført til ein del høgare kostnader på konto «andre utgifter av drift av eigedom og lokale».

Vi har ansvar for å drifte Statens hus, og vi er mottakar av alle fakturaer som gjeld Statens hus. Vi har ansvar for å fordele desse kostnadane på dei andre leigetakarane.

Uteståande med statskassa utgjorde per 31.12.14 kr 6.529.609,-. Dette er ein auke frå 2013 på kr 162.113,-. Oppstillinga av artskontorrapporteringa viser kva egedelar og gjeld det uteståande er samansett av.

Tilleggsopplysningar

Riksrevisjonen er ekstern revisor og stadfestar årsrekneskapen vår. Årsrekneskapen er ikkje ferdig revidert per no, men revisjonsrapporten er forventet å vere klar i 2. kvartal 2015. Revisjonsrapporten er unntatt frå innsyn fram til Stortinget har motteke Dokument 1 frå Riksrevisjonen.

Leikanger 25. februar 2015

Anne Karin Hamre
-sign-

Prinsippnote årsrekneskapen

Årsrekneskapen for Fylkesmannen i Sogn og Fjordane er utarbeidd og avlagt etter retningslinjene fastsett i «Bestemmelser om økonomistyring i staten», fastsett 12. desember 2003, med endringar seinast 18. september 2013. Årsrekneskapen er i samsvar med bestemmelsane punkt 3.4.1, nærmare bestemmelsar i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsett av KMD.

Oppstillinga av bevilgningsrapporteringa viser bevilgningsrapportering, og behaldninga verksemda står oppført med i kapitalrekneskapen. Oppstillinga av artskontorrapporteringa viser kva som er rapportert til statsrekneskapet etter standard kontoplan for statlege verksemder, og kva grupper av kontoar som inngår i mellomverande med statskassen.

Oppstillinga av bevilgningsrapporteringa og artskontorrapporteringa er utarbeida med utgangspunkt i bestemmelsane punkt 3.4.2 – dei grunnleggande prinsippa for årsrekneskapen:

Rekneskapen følgjer kalenderåret

Rekneskapen inneheld alle rapporterte utgifter og inntekter for rekneskapsåret

Utgiftene og inntektene er ført i rekneskapet med brutto beløp

Rekneskapen er utarbeida i tråd med kontantprinsippet

Oppstillinga av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeida etter dei same prinsippa, men gruppert etter ulike kontoplanar. Prinsippa samsvarar med krav i bestemmelsane punkt 3.5 til korleis verksemda skal rapportera til statsrekneskapen. Sumlinja «Netto rapportert til bevilgningsrekneskapet» er lik i begge oppstillingane.

Alle statlege verksemder er knytt til statens konsernkontoordning i Norges Bank i samsvar med krav i bestemmelsane punkt 3.8.1. Ordinære forvaltingsorgan vert ikkje tilført likviditet gjennom året. Ved årets slutt vert saldo på kvar enkelt oppgjerskonto nullstilt.

Bevilgningsrapportering

Bevilgningsrapporteringa viser rekneskapstal som vi har rapportert til statsrekneskapen. Det er oppstilt etter kapittel og post i bevilgningsrekneskapen som Fylkesmannen har fullmakt til å disponere. Oppstillinga viser alle finansielle egedelar og gjeld vi står oppført med i statens kapitalrekneskap. Kollonna «samla tildeling» viser kva verksemda har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for kvar kombinasjon av kapittel og post.

Vi har ikkje gitt belastningsfullmakter til andre verksemder.

Artskontorrapportering:

Artskontorrapporteringa viser kva rekneskapstal vi har rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemder. Vi har ein trekkrettighet for disponible tildelingar på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingane skal ikkje inntektsførast, og viser derfor ikkje som ei inntekt i oppstillinga. Note 7 i artskontorrapporteringa viser forskjellar mellom avrekning og mellomverande med statskassa.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindretgift
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	80 765 000	83 508 419	-2 743 419
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	3 092 000	9 230 942	-6 138 942
0225	Tiltak i grunnopplæringen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		760 000	758 948	
0225	Tiltak i grunnopplæringen - særskilde driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		1 191 000	1 210 630	
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unge i statl. asyl	64	Diverse		2 210 000	2 317 632	
0225	Tilskudd til leirskoleopplæring	66	Diverse		923 000	922 764	
0226	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		6 074 971	5 964 802	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen - videreutda	22	Diverse		11 404 368	11 213 137	
0231	Utviklingstiltak barnehage	21	Spesielle driftsutgifter		3 660 500	3 669 163	
0310	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	70	Tilskudd		Open fullmakt	606 564	
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		5 325 301	5 330 824	
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		Open fullmakt	691 902	
0470	Fri sakførsel	70	Tilskudd		Open fullmakt	514 757	
0470	Fritt rettsråd	71	Tilskudd		Open fullmakt	1 867 012	
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter		500 000	157 062	
0520	Tilskudd til de politiske partiers kommunale	71	Tilskudd		Open fullmakt	30 130 580	
0520	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganis	73	Tilskudd		Open fullmakt	68 613 379	
0520	Tilskudd til de politiske partiers fylkesungdom	75	Tilskudd		Open fullmakt	19 086 993	
0571	Rammetilskudd til kommuner - spes. driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		300 000	300 000	
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inklude	21	Spesielle driftsutgifter		1 949 220	1 364 432	
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	63	Diverse		3 580 685	3 166 620	
0718	Varer og tjenester	21	Spesielle driftsutgifter		306 700	88 659	
0719	Annet folkehelsearbeid - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		25 000	16 855	
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustilta	01	Driftsutgifter		Open fullmakt	1 934 698	
0761	Tilskudd forvaltet av sosial- og helsedirektora	21	Spesielle driftsutgifter		579 600	367 003	
0761	Tilskudd til omsorgstjenester	60	Diverse		6 160 900	5 772 000	
0762	Primærhelsetjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		290 000	211 919	
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjen	60	Diverse		1 530 000	1 366 145	
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abort	73	Tilskudd		375 000	375 000	
0763	Rustiltak - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		519 300	450 931	
0763	Rustiltak - kommunalt rusarbeid	61	Diverse		7 194 238	7 124 458	
0764	Psykisk helse - psykisk helsearbeid	60	Diverse		1 457 975	1 366 793	
0781	Forsøk og utvikling mv - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		Open fullmakt	960	
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 030 000	908 573	
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet - spes. drift	21	Spesielle driftsutgifter		845 795	875 687	
0854	Kommunalt barnevern	60	Diverse		10 995 836	10 926 099	
0858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet - sp	21	Spesielle driftsutgifter		500 000	327 928	
1112	Støtte til fagsentra	52	Diverse		1 955 000	1 955 000	
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77	Tilskudd		95 000	97 065	
1400	Spesielle driftsutgifter MD	21	Spesielle driftsutgifter		269 500	160 000	
1410	Miljøvernovervaking og miljødata	21	Spesielle driftsutgifter		503 000	504 773	
1420	Miljødirektoratet - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		860 400	1 030 623	
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		2 557 500	2 407 640	
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22	Diverse		3 625 000	3 624 913	
1420	Tiltak i verneområder	31	Diverse		2 670 000	2 657 593	
1420	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt	72	Tilskudd		Open fullmakt	3 192 869	
1420	Forebyggende og konfliktdepdende tiltak i r	73	Tilskudd		350 000	349 114	
1420	Verdensarvomr, kulturl, verdiskapning	81	Diverse		1 140 000	1 080 000	
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte natur	82	Diverse		713 000	695 450	
1425	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter		600 000	611 318	
1425	Tilskudd til fiskeformål	70	Tilskudd		300 000	300 000	
1425	Tilskot til viltføremål	71	Tilskudd		360 622	350 417	
Sum utgiftsført					169 545 411	301 757 046	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3525	Inntekter ved oppdrag	01	Driftsinntekter	B		10 007 307	10 007 307
3525	Ymse inntekter	02	Ymse	B		389 140	389 140
3525	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	15	Refusjon av arbeidsmarkedstiltak	B		10 365	10 365
3525	Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger	16	Refusjon av foreldrepenger	B		1 615 870	1 615 870
3525	Refusjon lærlinger	17	Refusjon av lærlinger	B		33 482	33 482
3525	Refusjon av sykepenger	18	Refusjon av sykepenger	B		936 989	936 989
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse			1 400 736	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift			7 567 384	
Sum inntektsført					0	21 961 272	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						279 795 774	
Kapitalkontoer							
60069401	Norges Bank KK /innbetalinger					17 045 762	
60069402	Norges Bank KK/utbetalinger					-296 679 422	
715214	Endring i mellomværende med statskassen					-162 113	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201414)

Konto	Tekst	2014	2013	Endring
6260	Aksjer	0	0	0
715214	Mellomværende med statskassen	-6 529 609	-6 367 496	-162 113

Virksomhet: AD - Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0525 01	1 512 000	79 253 000	80 765 000
0525 21	3 092 000		3 092 000
xxxxxx			0
xxxxxx			0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings-fullmakter	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Standard refusjoner på inntektspostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0525 01	Kan overførast	-2 743 419		-2 743 419	2 596 706	389 140			242 426	[5% av årets tildeling i note A]	242 426
0525 21	Kan overførast	-6 138 942		-6 138 942		10 007 307			3 868 365	[5% av årets tildeling i note A]	3 868 365
xxxx21	"kan nyttes under post 01"			0					0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45				0	Ikke aktuell				0		
xxxx45	"kan overføres"			0	Ikke aktuell				0	(Sum årets og fjorårets tildeling)	s og fjorårets tildeling]
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75	"overslagsbevilgning"			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Stikkord:

Mindreforbruk på både kap.post 052501 og kap.post 052521 kan overførast til neste år.

Fullmakt til å bruke standard refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter:

Verksemda har brukt lønnsrefusjonar som er rapportert på kap.post 352515 til 352518 til å dekke inn samtlige meirutgifter under driftspost 052501. Resterande beløp på 242.426 kr ber me om å få overført til neste år.

Mulig overførbart beløp:

Mindreforbruket på kr 242.426 på kap.post 052501 er under grensa på 5 % for overføringar til neste år. Mindreforbruket på 3.868.365 på kap.post 052521 gjeld prosjekt som går over fleire år.

Vi ber derfor om at begge beløpa vert overført til 2015.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201414	201314
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	10 502 772	13 978 407
Andre innbetalinger	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	0	54
<i>Sum innbetalinger</i>		10 502 772	13 978 461
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	79 545 405	76 352 142
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-2 596 706	-2 979 139
Utbetalt til investeringer	3	2 390 316	1 941 005
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	40 564 759	39 526 567
Utbetaling av finansutgifter	4	10 320	21
<i>Sum utbetalinger</i>		119 914 095	114 840 596
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		109 411 323	100 862 135
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	5	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	179 352 571	164 874 341
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		179 352 571	164 874 341
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		7 567 384	7 255 848
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m,m)		1 400 736	252 766
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		8 968 120	7 508 614
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		279 795 774	258 227 862
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		201414	01.01,2014
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	-59 363	0
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på k	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-3 571 737	-3 423 197
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	-2 077	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	-2 896 432	-2 944 299
Sum mellomværende med statskassen		-6 529 609	-6 367 496

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201414	201314
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Inntekter fra oppdragsvirksomhet, avgiftspliktig	69 500	0
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	10 433 272	13 978 407
Sum salgs- og leieinnbetalinger	10 502 772	13 978 407
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	54
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	54
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	10 502 772	13 978 461

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201414	201314
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	66 532 491	64 282 559
Arbeidsgiveravgift	7 567 384	7 255 848
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	5 445 530	4 813 735
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	79 545 405	76 352 142
* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	2 596 706	2 979 139
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	2 596 706	2 979 139
Antall årsverk:	116	115

«Andre ytelser» gjelder i hovedsak utbetalinger til sensorar, kontrollkommissjoner, nemnder, styrer, råd etc., og ikkje til egne tilsette.

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201414	201314
Immaterielle eiendeler og lignende	0	3 557
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	1 743 190	1 291 930
Andre utgiftsførte investeringer (*)	647 126	645 518
Sum utbetalt til investeringer	2 390 316	1 941 005

() Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet*

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201414	201314
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	1 958 422	696 036
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	127 426	215 399
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	6 863 563	5 712 817
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	149 501	2 628 853
Mindre utstyrskaffelser	505 015	438 269
Leie av maskiner, inventar og lignende	3 163 818	2 758 333
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	12 726 054	11 484 502
Reiser og diett	4 791 136	4 866 190
Øvrige driftsutgifter (*)	10 279 824	10 726 168
Sum andre utbetalinger til drift	40 564 759	39 526 567
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	10 320	0
Agiotap	0	21
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	10 320	21
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201414	201314
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201414	201314
Tilskudd til kommuner	0	33 360 058
Tilskudd til fylkeskommuner	0	1 306 333
Tilskudd til kommuner	47 478 243	0
Tilskudd til fylkeskommuner	2 731 300	0
Tilskudd til private	6 157 657	4 529 488
Tilskudd til organisasjoner	121 397 371	124 241 668
Tilskudd til statsforvaltningen	1 588 000	1 436 794
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	179 352 571	164 874 341

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201414	201414	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	202 534	0	202 534
Andre fordringer	-59 363	-59 363	0
Kasse og bank	0	0	0
Sum	143 171	-59 363	202 534
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-153	0	-153
Skyldig skattetrekk	-3 571 737	-3 571 737	0
Skyldige offentlige avgifter	-2 077	-2 077	0
Annen kortsiktig gjeld	-2 898 432	-2 896 432	-2 000
Sum	-6 472 399	-6 470 246	-2 153
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-6 329 228	-6 529 609	200 381

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings-	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 31.14.2014								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.